

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין

פ.ה.

עין משפט נר מצוה

א נמי פ"ה מהל' חובל
הלי"א טושי"ע ח"מ סי' סב
סעי' א'
יג ב מיי פ"ה מהל'
ממרים הל' יב ועין
כ"מ סג לאוין ריט
טושי"ע י"ד סי' רמ"א סעיף
ד:
יד ג מיי פ"ג מהל' חובל
ומזיק הל' ג סג עשין
ע טושי"ע ח"מ סי' סב
סעיף לה:
טו ד מיי שם פ"ה הלכה
ג סג שם טושי"ע שם
סעיף ב:
טז ה מיי פ"ה מהל'
ממרים הלכה יב סג
לאוין ריט טושי"ע י"ד סי'
רמ"א סעיף ד:

מקלקל נמי מיחייב ור' יהודה יש ללקח דפטור מדתנן צ"ל כל הכלים
(שבת ד' קכב:) ומייתי בסמוך דמחט של יד (מומר) ליתול זה את
הקוץ דמשמע ליה להש"ס דלתיא ככולי עלמא כי הדיא דשליה שבת
(ד' קמ.) דלמרי' אכל מוקף מחמת חסרון כים אפילו ר' שמעון
מודה דתנן כל הכלים ניטלין בשבת

חוץ ממסר הגדול ויתד של ממרישה
ומנא ליה דמודה ר' שמעון זה אלא
משמע ליה דבסמך דהתם מודו כ"ע
היכא דלא משכח פלוגתא וכיון דר'
יהודה מחייב במלאכה שאינה צריכה
לגופה לא אפשר למישרי מחט של יד
ליטול זה את הקוץ אי לא משום
דסבירא ליה מקלקל בחצורה פטור
ואע"ג דלמרי' צ"ל כירה (שם ד'
מ.) דשמואל במלאכה שאינה צריכה
לגופה ספק לה כרבי יהודה וצ"ל ספק
אכל (כרימות ד' ט'): מסיק ר"ג אליבא
דשמואל הנח למינוקות הואיל ומקלקל
בחצורה חייב לאו משום דסבירא ליה
הכי לשמואל אלא אליבא דמאן
דמחייב קאמר ותדע דבשליה האורג
(שבת ד' ק.) אכל שמואל כל פטורי
דשבת פטור דלא אסור לזר מהני
תלת דפטור ומותר המפיס מורסא
ומנא לן דפטור ומותר דתנן מחט
של יד (מומר) ליתול זה את הקוץ
ומדשרי ליתול הקוץ ש"מ דקסבר
מקלקל בחצורה פטור דממעט מלאכה
שאינה צריכה לגופה לא שרינא דהא
סבירא ליה דחייב:

ורבי שמעון מאכא מלאכה שאינה
צריכה ליתול זה את הקוץ (שם ד'
כר') שמעון בגרירה לאו שגגת סקילה
היא דאי עבד חריץ הוה כלאחר יד
כדליתא שליח פ' כירה (שם ד' מו:
ושם) ועוד דלינה צריכה לגופה ועוד
דאפי' לר' יהודה כל און מתכוין דלא
הוה מלאכת מחשבת וכן משמע
ביומא (ד' לה: ג') עששית דלמרי'
לירוף דרזנן פ"י כי האי משום דאין
מתכוין ולא הוה מלאכת מחשבת
והמירו משום דאין שבת במקדש

וכן מוכח בההיא (ד' דהמכד והמרבץ דהא רבנן דסבירא להו כרבי
יהודה דדבר שאין מתכוין ופטרי אפילו ישוה גומות וכן צפרק ספק
אכל (כרימות ד' ט.) דמתעסק שאינו מתכוין במלאכה פטור כ"ש
היכל דלאינו מתכוין אלא לגרירה והא דמחייב רבי יהודה כרימות
מתכוין לכבות את העליונות והוצערו התחנות מאלוהין היינו התם
משום דהוה פסיק רישיה וחשיב מלאכת מחשבת כיון שידע שיצטרע ור'
שמעון דפוטור משום דלינה צריכה לגופה ולא צעי מלאכת מחשבת
דהא ר' שמעון מחייב מקלקל בהצערה ומקלקל דמיפטור בשאר מלאכות היינו משום דלא הוה
מלאכת מחשבת כדמוכח שליח פרק קמא
דבגיה (ד' י.) מכלל דבהצערה לא חיישין והא דשרינן לנפול לתתלה בשבת אס
להנחת ענמו הוא נרין אפילו דס חצורי מחבר
ה"ט משום דלינה צריכה לגופה ור' אליעזר דמחייב טהא (ד' במכד ומרבץ לאו משום דליהו פסיק
רישיה דהא שרי לר' שמעון לתתלה
אלא חשיב תיקון לכבוד ולריבון כעין בנין ואפילו צלל השוואת גומות דבדבר מועט
מיחייב משום צונה כדלשכתן (ג' גולדת ופוקסת
וצס"פ כירה (שבת ד' מו:) דהוה שרי לטלטל נר הדולק בשבת אי לאו משום דבסמך
לדבר האסור היינו משום דאי מכבה צלל מתכוין
אינה צריכה לגופה היא ומיהו מימה דהא לשמואל קאמר צפרק כירה (ד' דבדבר שאין
מתכוין סבר לה כר"ש ובמלאכה שאינה צריכה
לגופה סבר לה כר' יהודה וכיון דסבר כר"י במלאכה שאינה צריכה לגופה היכי שרי
דבר שאין מתכוין דשרי התם (ד' מ"א:) גבי מיחס
שפיניה לתת לתוכו מים להפסיר אפי' שיעור לרף דהוה ליה שגגת סקילה ו"ל דהא
דלמרי' הכא קוץ וסילוא משום דחיישין כשמתחיל
להסיר שמה יתהפך דלא סגי אי לא הוה פסיק רישיה ולא ייחס צבצול כך אכל
דבר שאין מתכוין דלא פסיק רישיה הוא שרי
וליתול קוץ בשבת מודה שמואל אע"ג דמחייב במלאכה שאינה צריכה לגופה
דקסבר מקלקל בחצורה פטור:

הא בבנו הא באחר. רוצה ללמד מכאן אזהרה למכה אצו דלא נפיק מפן יוסף
כיון דאין מלווה להכות ומשמע בסמוך דאפי'
ציואל ליהרג נפקא לן אזהרה לבנו דחייב דמוקי לה רב חסדא במסרבין צו
ללאת ואע"ג דאין מזהירין מן הדין הני מיילי להלקותו
ומיהו קשה היכי אתא צלל ומומר מאחר כיון דלמחר פטור במסרבין צו
ללאת ואינו יוצא ושמה גלווי מילתא בעלמא הוא
דפן יוסף מיירי אפי' צבנו אע"ג דלרבעים יכנו לא מיירי צבנו: **והאמר**
רב ששת ביישו וכו'. מימה דצפ' החובל (ב"ק ד' פו:
ושם) צעי רבי אבא צר ממל ציישו ישן ומת מהו ולא איפשיטא והכל פריך
בפשיטות ויש ספרים דגרסינן והאמר רב ששת ציישו ישן חייב ולא גרס
ומת ולא נהירא דמה ענין ישן ליואל ליהרג ועוד מאי קמ"ל רב ששת
מתניתין היא צפרק החובל (ה' הוביש את הישן חייב ור"ת גרס והאמר רב ששת ציישו חייב
ואיואל ליהרג כל כך מימה אס לא הציא דברי רב ששת צפרק החובל
למיפשט היא צעיא דכי האי גוונא אשכחן צנדרים צפרק אין צין המורד
(ד' לה: ושם) דליציעיל לן הנהו כהני שלוחי דידן או שלוחי דשמיה
ולא מייתי התם דברי רב הונא צריה דרב יהושע דלמחר צפרק קמא
לקדושין (ד' טו: ושם) הני כהני שלוחי דרמננא וניהו דאי שלוחי
דידן מי איכא מידי דלאן לא מצינן עבדין ושלוחי דידן עבדי: **הכהן**
הבאה שאין בה וכו'. מימה אתא לקי הא פן יוסף לאו שניתן
לאזהרת מיתת צ"ד הוא דמיניה נפקא לן אזהרה למכה אצו
כדליתא בצפרי וצירושלמי: שיכול

ור' שמעון אים ליה מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה. צפרק
המלניע (שבת ד' ג'.) גבי המולא את המת צמטה: מהו שיעשה שליח.
צ"ד לציוו אס נמחייב אצו נדוי או מלקות: ואחר מי הסיכו. לקללו
ולהכות את חצירו והלא כל ישראל חוהרו על הכאת חציריהם ועל
קללתם כדילפינן צ"ד מיתות (לעיל ד' נמ:) אפי' נעשה שליח צ"ד לך דכתיב
(דברים ה) ארבעים יכנו וכתב (במדבר ה) יתן ה' אותך: ומה מי
שמלו להכותו. ברייתא תניא הכי צמכילתא: מאי לאו אידי ואידי.
מלוה ואינה מלוה תרוייהו צמקוס מלוה והא צבנו והא צבחר והכי
קאמר וילין אזהרה לנכה אצו: ומה אחר שמלוה להכותו צמקוס מלוה.
דכתיב יכנו: מלוה שלא להכותו. יומר מארבעים דכתיב (דברים ה) ולא יוסף פן יוסף צנו שאינו מלוה להכותו אפילו צמקוס מלוה אלמא אצו נעשה שליח לך אינו דין שמוחר שלא להכותו שלא צמקוס מלוה: ומה צמקוס מלוה להכותו מלוה שאלה להכותו אצו או חצירו מהכא: צא אחר והכה וקילו פטור. קס"ד פטור ממלקות: ואינו יוצא. ואשמעי' צבנו אצו נעשה שליח צית דין לכופו ללאת וקשיא לרב ששת: ה"ג והאמר רב ששת ציישו ישן ומת חייב ציישו ישן ומת תוך שינתו: חייב דהא מתציישין צינו והאי נמי ל"ש: מכלל דחייב דקתני גבי צנו ממון קאמר צממיה והא צבין זה שוה פרוטה מוקמת לה: אלא. על כרחך חייב צדינו קאמר מיתה: הכא נמי. דתני גבי אחר פטור צדינו קאמר וממלקות פטר ליה וכתבי מאי שנא: צעושה מעשה עמך. וזה שצובר עזירה שחייב מימה לאו עושה מעשה עמך הוא: הסינה קללה. דכתיב ציה בעמך: מקשינן. כלומר גמרינן צמה מצינו. ואיכא דלמרי היקשא דכתיב מכה אצו ומקלל אצו אחד מפסיק צינתים: אי הכי צנו נמי. דהא לא

המשפטים אלא שמקרא אחד מפסיק צינתים: אי הכי צנו נמי. דהא לא כתיב אזהרה צמקלל אצו אלא צמקלל חצרו שציוו צכלל עמך צפ' ד' מיתות (לעיל ד' טו:). דרב פנחס משמיה דרבא צמסכת חגיגה כסוף חומר צקודש: צמקוים. הראוי להתקיים ולא זה שגנמר דינו: מדי

המשפטים אלא שמקרא אחד מפסיק צינתים: אי הכי צנו נמי. דהא לא כתיב אזהרה צמקלל אצו אלא צמקלל חצרו שציוו צכלל עמך צפ' ד' מיתות (לעיל ד' טו:). דרב פנחס משמיה דרבא צמסכת חגיגה כסוף חומר צקודש: צמקוים. הראוי להתקיים ולא זה שגנמר דינו: מדי

המשפטים אלא שמקרא אחד מפסיק צינתים: אי הכי צנו נמי. דהא לא כתיב אזהרה צמקלל אצו אלא צמקלל חצרו שציוו צכלל עמך צפ' ד' מיתות (לעיל ד' טו:). דרב פנחס משמיה דרבא צמסכת חגיגה כסוף חומר צקודש: צמקוים. הראוי להתקיים ולא זה שגנמר דינו: מדי

א [שבת קה: קו: קמ"א: כרימות כ:; ג] צ"ק פ"ה: א) כמותו לז: מכות ט"ו: ד) וצמות כ: ו"ו:; ה) [שם ק"א:; ו] [ב"ק ד': צ"מ סב. חגיגה כו. צימות כב:; ו] [משפטים פ"ה הל' א:; ח] [שבת ט"ה:; ט] [דף מ"ב:; ו] [דף פ"ה:; ז] [ועי' היטב חו"פ יומא י"ט: ד"ה מי איכא חומ"ס צ"מ ז: ד"ה מן.]

תורה אור השלם
1. אלהים לא תקלל ונשיא בעפוף לא תאור: שמות כב כו

מוסף רש"י

מלאכה שאינה צריכה לגופה. כל מלאכה שאינה צריכה אלא לסקנה מעליה. הוה מלאכה שאינה צריכה לגופה, ודבריו לא צלה לו ולא היה נרין לה, לנכך לאו מלאכת מחשבת היא לר"ש (שבת צ"ג.) וביישו ישן. צייש חסן ומה. מתוך שנתו ולא הוה צבנו עשה לו זה (ב"ק פ"ג.) הכהו והבאה שאין בה שוה פרוטה לוקה. שם יש זה משלמי פרוטה משלם ואינו לוקה. דלפינן כמחנות צללו נעוה (כ:.) צמירוס ריבנה תורה חובל בחצירו לתשלומין, וכי אין זה שוה פרוטה לוקה שצבר על לא יוסף פן יוסף (מכות ט"ו.) דמקשינן הכאה לקללה. בפרשת ואלה המשפטים סמך הענין אלא שפסק אחד מפסיק ציניה ואיכא מ"ד היקש הוא (יבמות ק"א.)